

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

COLLA=||TIONVM SACRA-||RVM LIBRI VIII.

Bredenbach, Tilmann

Coloniae, 1584

VD16 B 7375

15. De inconstantia Caluini in sua doctrina mirisq[ue] in ea varianda dolis
ac technis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52445](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52445)

quid scribit Beza, quātumuis se illis, qui mortem eius impiè traductæ vitæ amplum satis testimonium tulisse censent, opponat, & Calvinum filiorum Dei morte ex hac vita excelsisse, contendat, verissimum tamen est, quod gravissimos dolores, & asperrimos cruciatibus Dei in illum seuera gravissima quæ nunquam ingruente excruciabatur, non ferens, demonibus inuocatis, iurans, execrans & blasphemans, miser expirauerit. Idcirco negent quantum volet Beza, negentque alij, satis scire rem habere exploratum est: imò hoc etiam, quod diem atque horam detestatus sit & excrârit, quam vnquam studijs vel scriptionibus impendisset, cum ex vlceribus totoque corpore gravissimi fœtores emanarunt, eorum quorum graueolentiam & sibi ipsi grauis, & quæ eum circûstabat, familiæ erat. Quam causam fuisse etiam hi eius domestici narrarunt, quod visitari se nollet.

Hieronymus Bolsecus, eodem libro & cap. De incōstantia Caluini in sua doctrina, mirisq; in ea varianda dolis ac technis.

C A P. XV.

CAETERUM Theodorus Beza aliud quid recitat, quod ad magnum etiam magistrum sui, amici atque parentis, Calvinum Encomium & honorem pertinuisse censet, id silentio præterire non debeo, scilicet, cum per morbum domi detineretur, & idcirco conciones & lectionesque necessariò intermitteret,
otio.

*Exim Cal.
viii.*

2.
v.
eb
25

otiosum tamen minimè defedisse, sed domi-
 etiam suæ labori sedulò incubuisse, & eo quí-
 dem tempore postremam suam institutionem
 latinam simul & gallicam, & auspicatam, &
 absolutam ab ipso esse. Vbi non erit absolum,
 si quis Bezam interroget, quænam illa fuerit
 postrema Institutio ab ipso tum cœpta & ab-
 soluta. Non enim est nobis nisi prima illa con-
 specta, quam diu ante & composuerat, & in lu-
 cem emiserat. Quæ si tam erat benè, adeoque
 absolutè facta scriptaque, nihil ut in ea desi-
 deraretur, quod fuerit operæpretium, toties
 tandem formare & reformare? En tibi autem
 in aperto mendacio deprehensus tenetur, quo
 affirmauerat, magistrum suum & parentem
 Caluinum ita extremè & absolutè doctum fu-
 isse, nunquam ut sententiam aut dogma à se
 prolatum aut scriptum retractauerit, correxe-
 ritque. Cæterùm astum Caluini considera, re-
 prehensus quippè & hæreseos notatus ab ijs,
 qui in eius institutionibus primæ & secundæ
 editionis, crassos eius errores falsaque senten-
 tias multas offenderant, ipse errores in libris
 suis admissos, primum corrigebat, ac tum, sup-
 pressis prioribus exemplaribus, & alijs in lu-
 cem editis nouis, illos, à quibus erat repre-
 hensus, quive celsura interposita, errores eum
 hæreseosque damnauerant, laceffens, eis se au-
 dacter opponebat, mendaces, impostores, ca-
 lumniatores vocans, & ad illam editionem ap-
 pellās, ex qua errores sustulerat. Per quam im-

posturam absoluti alicuius & irreprehensibilis doctoris, qui nihil à se scriptum dictumve retractasset, qualis videri haberi que ab omnibus cupiebat, nomen sibi & opinionem prae rare conabatur.

Ex historia belli Livonici, quomodo quidam Lutheranus cum taurum furatus esset, iteratus metu faciende exomologesis, tandem alterum furatus, suspensus sit.

C A P. X V I.

IN ciuitate Torpatensi circiter annum Domini 1555. Lutheranus quidam Ecclesiastes, triginta agricolas ad genua prouolutos habebat, quos confessione facta sacramentali absolute à peccatis exoluere debebat. Mandat igitur omnes Deo confiteantur, solidum siue nummulum (quem confitentes parochi dare consueuerant) altari imponere iubet, deinde certam absolutionem promittit, poenitentiam & satisfactionem commentum esse papisticum, hanc nequiquam requiri. Erat autem inter confitentes quidam præ alijs simplici ingenio, qui domino suo iumentum furto abegerat. Hic absolutionem consecutus, domum iatibundus reuertitur, gaudium ex foelici confessionis successu conceptum, protinus in vxoris sinum effundit. Metuebam, inquit, cum parochum confessurus accederem, ne iuberet abductum taurum restituere, aut gehennæ incendio me furtum luiturum minaretur: iam autem vno recepto solido, omnes